Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

zo 16. januára 2014*

„Článok 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora — Balík cestovných, dovolenkových a výletných služieb — Vnútroštátna právna úprava, ktorá stanovuje minimálny percentuálny podiel na zábezpeku, ktorú musí zriadiť organizátor zájazdov, aby v prípade platobnej neschopnosti vrátil finančné prostriedky, ktoré zaplatili spotrebitelia“

Vo veci C-430/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Fővárosi Ítélőtábla (Maďarsko) z 12. júla 2013 a doručený Súdnemu dvoru 29. júla 2013, ktorý súvisí s konaním:

Ilona Baradics,

Adrienn Bóta,

Éva Emberné Stál,

Lászlóné György,

Sándor Halász,

Zita Harászi,

Zsanett Hideg,

Katalin Holtsuk,

Gábor Jancsó,

Mária Katona,

Gergely Kézdi,

László Korpás,

Ferencné Kovács,

Viola Kőrösi,

Tamás Kuzsel,

* Jazyk konania: maďarčina.

Attila Lajtai,

Zsolt Lőrincz,

Ákos Nagy,

Attiláné Papp,

Zsuzsanna Peller,

Ágnes Petkovics,

László Pongó,

Zsolt Porpáczy,

Zsuzsanna Rávai,

László Román,

Zsolt Schneck,

Mihály Szabó,

Péter Szabó,

Zoltán Szalai,

Erika Szemeréné Radó,

Zsuzsanna Szigeti,

Nikolett Szőke,

Péter Tóth,

Zsófia Várkonyi,

Mónika Veress

proti

QBE Insurance (Europe) Ltd Magyarországi Fióktelepe,

Magyar Állam,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory A. Borg Barthet (spravodajca), sudcovia M. Berger a S. Rodin,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude rozhodnutá odôvodneným uznesením v súlade s článkom 99 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

vydal toto

Uznesenie

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb (Ú. v. ES L 158, s. 59; Mim. vyd. 13/010, s. 132).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pani Baradics a i., klientmi organizátora zájazdov na jednej strane, a QBE Insurance (Europe) Ltd Magyarországi Fióktelepe (ďalej len „QBE Insurance“) a Magyar Állam, zastúpeným Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (ďalej len „Maďarsko“), na druhej strane vo veci vrátenia záloh alebo celkových cien zájazdu, ktoré zaplatili všetci žalobcovia v konaní vo veci samej za nákup organizovaného zájazdu.

Právny rámec

Právo Únie

3 Siedme, osemnáste, dvadsiate prvé, ako aj dvadsiate druhé odôvodnenie smernice 90/314 uvádzajú:

„keďže turistika má narastajúcu dôležitú úlohu v ekonomikách členských štátov; keďže systém balíkov je základnou časťou turistiky; keďže balík cestovných služieb v členských štátoch by mal byť stimulovaný k vyššiemu nárastu a produktivite, ak boli prijaté prinajmenšom minimálne spoločné pravidlá s cieľom poskytnúť mu rozmery spoločenstva;…

…

keďže organizátor a/alebo maloobchodník, ako zmluvná strana by mal byť zodpovedný spotrebiteľovi za riadne vysporiadanie záväzkov, ktoré vyplývajú zo zmluvy; keďže navyše organizátor a/alebo maloobchodník by mal byť spotrebiteľovi zodpovedný za škodu vzniknutú z nedostatku pri plnení alebo neprimeraného plnenia zmluvy, ak tieto nedostatky nie sú prisúditeľné akémukoľvek ich omylu alebo sú prisúditeľné chybe ďalšieho dodávateľa služieb;

…

keďže by spotrebiteľ ako aj priemysel cestovných služieb mali prospech, ak by organizátor a/alebo obchodníci boli zaviazaní zabezpečovať dostatočný dôkaz o záruke v prípade platobnej neschopnosti;

keďže členské štáty by mali mať možnosť zvoliť prijatie alebo zachovanie prísnejších ustanovení vzťahujúcich sa na balík cestovných služieb s cieľom ochrany spotrebiteľa“.

4 Článok 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Účelom tejto smernice je aproximácia zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov vzťahujúcich sa na balík služieb, ktoré sa predávajú alebo sú ponúkané na predaj v teritóriu spoločenstva.“

5 Podľa článku 2 tejto smernice:

„Pre účely tejto smernice:

1. pojem ‚balík služieb' označuje vopred zorganizovanú kombináciu najmenej dvoch po sebe nasledujúcich služieb [najmenej dvoch z nasledujúcich služieb – *neoficiálny preklad*], ak sa predávajú alebo sú ponúkané na predaj ako súčasť ceny, a ak služba pokrýva časový úsek dlhší než dvadsaťštyri hodín alebo obsahuje ubytovanie cez noc:

   a) dopravu;

   b) ubytovanie;

   c) iné turistické služby, ktoré nie sú v podriadenom vzťahu k doprave alebo ubytovaniu a považujú sa za významnú časť balíka služieb.

   Oddelené účtovanie jednotlivých položiek toho istého balíka služieb nezbavuje organizátora alebo maloobchodníka záväzkov daných touto smernicou;

2. pojem ‚organizátor' označuje osobu, ktorá inak než príležitostne organizuje a predáva alebo ponúka na predaj balíky služieb, či už priamo alebo cez maloobchodníka;

3. pojem ‚maloobchodník' označuje osobu, ktorá predáva alebo ponúka na predaj balík služieb zostavený organizátorom;

…"

6 Článok 4 ods. 2 uvedenej smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, že vo vzťahu k zmluve sa uplatňujú nasledovné princípy:

a) v závislosti na danom balíku služieb zmluva obsahuje prinajmenšom údaje uvedené v zozname prílohy;

b) všetky údaje zmluvy sú dané písomnou formou, ktorá je spotrebiteľovi zrozumiteľná a prístupná, a musia mu byť oznámené pred uzatvorením zmluvy; spotrebiteľovi sa poskytne kópia týchto údajov;

c) opatrenie uvedené pod písmenom b) nevylučuje uzatvorenie zmlúv alebo rezervácie v poslednej chvíli."

7 V zmysle článku 4 ods. 6 prvého pododseku smernice 90/314:

„Ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy na základe odseku 5, alebo z akejkoľvek príčiny, inej ako je chyba spotrebiteľa, organizátor zruší balík služieb pred dohovoreným termínom odchodu, spotrebiteľ bude oprávnený:

a) buď prijať náhradný balík služieb ekvivalentnej alebo vyššej kvality, kde organizátor a/alebo maloobchodník je schopný mu takúto náhradu ponúknuť. Ak je zámena ponúknutého balíka služieb nižšej kvality, organizátor refunduje spotrebiteľovi tento rozdiel v cene;

b) alebo dostať preplatené v čo najkratšom termíne všetky čiastky, ktoré zaplatil v súvislosti so zmluvou."

8 Článok 5 ods. 1 a 2 tejto smernice uvádza:

„1. Členské štáty prijmú nevyhnutné opatrenia, aby zabezpečili, že organizátor a/alebo maloobchodník ako zmluvná strana je zodpovedný spotrebiteľovi za riadne vysporiadanie záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy, bez ohľadu na to, či tieto záväzky majú byť splnené organizátorom a/alebo maloobchodníkom, či iným dodávateľom služieb, bez ujmy na právach organizátora a/alebo maloobchodníka stíhať týchto ďalších dodávateľov služieb.

2. S odvolaním na škodu vyplývajúcu spotrebiteľovi z nedostatku pri plnení alebo z neprimeraného plnenia zmluvy, členské štáty prijmú všetky nevyhnutné opatrenia, aby zabezpečili, že organizátor a/alebo maloobchodník nie je/sú zodpovední za takýto nedostatok pri plnení alebo za neprimerané plnenie zmluvy, ak tento nie je prisúditeľný buď akejkoľvek ich chybe alebo chybe ďalšieho dodávateľa služieb: …

…“

9 Článok 7 uvedenej smernice stanovuje:

„Organizátor a/alebo maloobchodník, ako zmluvná strana, musí zabezpečiť dostatočný dôkaz záruky refundácie peňazí, ktoré boli zaplatené za a pre repatriáciu spotrebiteľa v prípade platobnej neschopnosti.“

10 Článok 8 tej istej smernice stanovuje:

„Členské štáty môžu prijať alebo obnoviť prísnejšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa v oblasti pokrytej touto smernicou.“

11 Článok 9 smernice 90/314 stanovuje:

„1. Členské štáty prijmú predpisy nevyhnutné na dosiahnutie súladu s touto smernicou pred 31.decembrom 1992. Okamžite o tom informujú Komisiu.

2. Členské štáty oboznámia Komisiu s textami hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijali v oblasti pokrytej touto smernicou. Komisia o tom informuje ostatné členské štáty.“

Maďarské právo

12 § 15 ods. 2 nariadenia vlády č. 213/1996 z 21. decembra 1996 o činnosti organizátorov a maloobchodných predajcov zájazdov (az utazásszervező és közvetítő tevékenységről szóló 213/1996. Korm. rendelet) (ďalej len „nariadenie vlády č. 213/1996“) vykonáva body 1 až 3 článku 2 smernice 90/314 a článok 7 tejto smernice.

13 V zmysle § 2 nariadenia vlády č. 213/1996 môžu v Maďarsku vykonávať činnosť organizátora alebo maloobchodného predajcu zájazdov len cestovné kancelárie, ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v tomto nariadení a ktoré boli na vlastnú žiadosť zapísané do úradného verejného registra, ktorý vedie Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal (Maďarský živnostenský úrad; ďalej len „úrad“). Na zápis do uvedeného registra sa vyžaduje najmä majetková zábezpeka v súlade s § 8 uvedeného nariadenia.

14 § 8 ods. 1 nariadenia vlády č. 213/1996 stanovuje, že majetkovú zábezpeku môže predstavovať:

„a) banková záruka;

b) poistka uzavretá s jednou (alebo viacerými) poisťovňami, ktorú možno uzavrieť aj podľa počtu cestujúcich (priamo v prospech cestujúcich); alebo

c) zablokovaná suma, ktorú cestovná kancelária vloží na otvorený účet v úverovej inštitúcii na účely stanovené v § 10 ods. 1…

Suma majetkovej zábezpeky musí dosiahnuť určité percento predpokladaných čistých príjmov z predaja zájazdu alebo určitú minimálnu sumu.“

15 Ako to tiež uvádza vnútroštátny súd, v zmysle § 8 ods. 7 tohto nariadenia musí cestovná kancelária, pokiaľ je to potrebné, do 31. mája každého roka zvýšiť majetkovú zábezpeku až do príslušnej hodnoty v závislosti od čistých príjmov z predaja v roku zriadenia bankovej záruky alebo v roku uzavretia poistky, alebo zriadenia bankového vkladu, vypočítanú podľa zákona C z roku 2000 o účtovníctve (a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény).

16 V súlade s výkladom § 8 ods. 9 v spojení s § 10 ods. 1 písm. a) a b) nariadenia vlády č. 213/1996 musí majetková zábezpeka pokryť v každom období výdavky, zálohy a ceny zájazdov uvedené v § 10 ods. 1 tohto nariadenia, najmä výdavky spojené s opatreniami, ktoré sa musia prijať v prospech cestujúcich, ktorým sa počas cesty stane nepredvídaná udalosť, napríklad ich návrat do vlasti a výdavky spojené s ich núteným pobytom, ako aj prijaté zálohy a ceny zájazdov. Ak skutočné príjmy z predaja prekročia príjmy, ktoré slúžili ako základ na zriadenie majetkovej zábezpeky, o viac ako 10 %, cestovná kancelária musí v nasledujúcich piatich pracovných dňoch prispôsobiť sumu uvedenej zábezpeky skutočnému objemu obchodu a bezodkladne predložiť úradu doklad o tomto zvýšení.

17 § 8 ods. 11 nariadenia vlády č. 213/1996 upravuje, že výška uvedeného percenta alebo uvedenej minimálnej sumy závisí:

— od toho, či organizovaný zájazd zahŕňa cestu z Maďarska do zahraničia, alebo cestu medzi zahraničnými krajinami, alebo zahŕňa cestu v rámci Maďarska,

— v prípade, ak zájazd zahŕňa cestu z Maďarska do zahraničia, alebo cestu medzi zahraničnými krajinami, od toho, či sú v rámci zájazdu rezervované letenky na nepravidelných linkách (charterové lety),

— od toho, či záväzky vyplývajúce zo zabezpečenej zmluvy prevyšujú 25 % príjmov. Zabezpečenou zmluvou je zmluva, ktorá nedovoľuje zrušiť objednané služby, a preto predstavuje pre cestovnú kanceláriu pravidelne sa opakujúce platobné záväzky.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

18 Žalobcovia v konaní vo veci samej uzatvorili v roku 2009 s cestovnou kanceláriou 5 Kontinens Utazási kft. zmluvy o zájazde, na základe ktorých zaplatili zálohy a v niektorých prípadoch aj celú cenu zájazdu.

19 Pred začatím zájazdov dotknutých vo veci samej bola vyhlásená platobná neschopnosť cestovnej kancelárie.

20 Na základe poistnej zmluvy o majetkovej zábezpeke pre organizátorov a maloobchodných predajcov zájazdov, ktorú uzavrel tento organizátor zájazdu s poisťovňou QBE Insurance, sa táto poisťovňa zaviazala, že v prípade, ak nastane poistná udalosť, nahradí výdavky spojené s návratom cestujúcich do vlasti a ich núteným pobytom, ako aj to, že pokiaľ uvedené výdavky neprekročia limit poistného krytia, vráti prijaté zálohy a ceny zájazdov. Zmluvné strany uviedli, že limit poistného krytia predstavuje 40 miliónov maďarských forintov (HUF).

21 Vzhľadom na tento limit dosiahli žalobcovia v konaní vo veci samej vrátenie len 22 % zaplatených záloh a cien zájazdov.

22 V dôsledku toho podali žaloby na prvostupňový súd, v ktorých sa domáhali, aby ich QBE Insurance a Maďarsko odškodnili za zaplatené zálohy alebo ceny zájazdov, ktoré neboli nahradené.

23 Žalobcovia tvrdili, že nariadenie vlády č. 213/1996 porušuje ustanovenia článku 7 smernice 90/314 a že podľa judikatúry Súdneho dvora za škodu spôsobenú nesprávnym prebratím smernice do vnútroštátneho práva zodpovedajú členské štáty.

24 Prvostupňový súd žalobu zamietol. Domnieval sa, že Maďarsko prebralo smernicu do vnútroštátneho práva správne.

25 Žalobcovia podali proti rozsudku prvostupňového súdu odvolanie na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pričom tento súd rozsudok potvrdil vo vzťahu k QBE Insurance.

26 Fővárosi Ítélőtábla, ktorý má pochybnosti o zlučiteľnosti nariadenia vlády č. 213/1996 s ustanoveniami smernice 90/314, za týchto okolností rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Ak vnútroštátny zákonodarca stanovil, že suma majetkovej zábezpeky, ktorú poskytuje organizátor alebo maloobchodný predajca zájazdov, sa musí prispôsobiť určitému percentu predpokladaných čistých príjmov z predaja zájazdov alebo určitej minimálnej sume, riadne tým splnil ustanovenia článkov 7 a 9 smernice [90/314], teda zaručil účinnú ochranu jednotlivcov v prípade úpadku alebo platobnej neschopnosti organizátorov alebo maloobchodných predajcov zájazdov?

2. Pokiaľ možno konštatovať porušenie zo strany Maďarska, je toto porušenie dostatočne závažné na určenie zodpovednosti za škodu, ktorá zakladá nárok na náhradu?“

O prejudiciálnych otázkach

27 V zmysle článku 99 rokovacieho poriadku, ak je položená prejudiciálna otázka zhodná s otázkou, o ktorej už Súdny dvor rozhodol, ak možno odpoveď na takúto otázku jednoznačne vyvodiť z judikatúry alebo ak odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti, Súdny dvor môže na návrh sudcu spravodajcu po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia.

28 V tejto veci je potrebné použiť uvedený článok.

O prvej prejudiciálnej otázke

29 Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 7 a 9 smernice 90/314 majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, o akú ide v konaní vo veci samej, ktorá sa podľa vyjadrenia vnútroštátneho súdu obmedzuje na stanovenie sumy majetkovej zábezpeky, ktorú je povinný zložiť organizátor alebo maloobchodný predajca zájazdov a ktorej výška závisí od percenta predpokladaných čistých príjmov z predaja zájazdov počas účtovného roka alebo od určitej minimálnej sumy.

30 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že systém spolupráce zavedený článkom 267 ZFEÚ je založený na jasnom rozdelení právomocí medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom. V rámci konania vedeného v zmysle tohto článku majú právomoc vykladať vnútroštátne ustanovenia súdy členských

štátov a nie Súdny dvor, ktorý nemá právomoc vyjadrovať sa k zlučiteľnosti noriem vnútroštátneho práva s ustanoveniami práva Únie. Naopak, Súdny dvor má právomoc poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky výkladové prostriedky vyplývajúce z práva Únie, ktoré mu umožnia posúdiť zlučiteľnosť vnútroštátnych právnych predpisov s právnou úpravou Únie (rozsudky zo 6. marca 2007, Placanica a i., C-338/04, C-359/04 a C-360/04, Zb. s. I-1891, bod 36, ako aj z 8. septembra 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, Zb. s. I-7633, bod 37).

31 Hoci je pravda, že podľa doslovného znenia prejudiciálnych otázok, ktoré položil vnútroštátny súd, je Súdny dvor vyzvaný k tomu, aby sa vyslovil k zlučiteľnosti ustanovenia vnútroštátneho práva s právom Únie, nič však Súdnemu dvoru nebráni, aby vnútroštátnemu súdu poskytol užitočnú odpoveď a poskytol mu výklad spadajúci do rámca práva Únie, ktoré mu umožnia, aby sám rozhodol o zlučiteľnosti vnútroštátneho práva s právom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. októbra 2007, Hollmann, C-443/06, Zb. s. I-8491, bod 21, a zo 16. februára 2012, Varzim Sol, C-25/11, bod 28).

32 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že článok 7 smernice 90/314 zaväzuje organizátora zájazdu mať dostatočné záruky na zabezpečenie refundácie zaplatených peňazí a na repatriáciu spotrebiteľa v prípade platobnej neschopnosti alebo úpadku, ktorých cieľom je ochrana spotrebiteľa proti ekonomickým rizikám vyplývajúcim z jeho platobnej neschopnosti alebo úpadku (pozri rozsudok z 8. októbra 1996, Dillenkofer a i. C-178/94, C-179/94 a C-188/94 až C-190/94, Zb. s. I-4845, body 34 a 35).

33 Základným cieľom tohto ustanovenia je tak zabezpečiť, že repatriácia spotrebiteľa a refundácia peňazí, ktoré zaplatil, sú v prípade platobnej neschopnosti alebo úpadku organizátora zabezpečené (pozri v tomto zmysle rozsudok Dillenkofer a i., už citovaný, body 35 a 36).

34 V konaní vo veci samej je potrebné najprv zdôrazniť, že žalobcovia vo veci samej boli vystavení nebezpečenstvu, proti ktorému sa článok 7 smernice 90/314 snaží poskytnúť ochranu. Zaplatením finančných prostriedkov pred odchodom sa totiž vystavili nebezpečenstvu ich straty.

35 Ďalej je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor v bode 74 svojho rozsudku z 15. júna 1999, Rechberger a i. (C-140/97, Zb. s. I-3499), rozhodol, že článok 7 smernice 90/314 obsahuje povinnosť priznať spotrebiteľom balíka cestovných služieb právo na refundáciu peňazí, ktoré boli zaplatené, a právo na ich repatriáciu v prípade úpadku organizátora zájazdu a že toto právo je konkrétne určené na zabezpečenie spotrebiteľa proti dôsledkom úpadku bez ohľadu na jeho príčiny.

36 Takýto výklad článku 7 smernice 90/314 podporuje aj cieľ tejto smernice, ktorým je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov (pozri rozsudok Dillenkofer a i., už citovaný, bod 39).

37 V tejto súvislosti už Súdny dvor v bode 63 už citovaného rozsudku Rechberger a i. určil, že ani v odôvodneniach smernice 90/314, ani v texte článku 7 neexistuje zmienka, v zmysle ktorej by bola zábezpeka upravená v tomto článku obmedzená.

38 Okrem toho Súdny dvor konštatoval, že vnútroštátne ustanovenie prebralo správne záväzky tohto článku 7, iba ak, bez ohľadu na presné pravidlá prijaté na jeho uplatnenie, je jeho výsledkom efektívne zabezpečenie refundácie všetkých finančných prostriedkov zaplatených spotrebiteľovi a jeho vrátenia do vlasti v prípade platobnej neschopnosti organizátora zájazdu (pozri rozsudok Rechberger a i., už citovaný, bod 64).

39 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu pritom vyplýva, že v konaní vo veci samej bola v skutočnosti iba časť platieb uskutočnených žalobcami v konaní vo veci samej pokrytá zábezpekou upravenou v článku 7 smernice 90/314.

40 Vnútroštátnemu súdu, ktorý má výlučné právo vykladať a uplatňovať vnútroštátne právo, prislúcha, aby rozhodol, či táto situácia bola spôsobená skutočnosťou, že systém zavedený vnútroštátnym zákonodarcom má vzhľadom na konkrétne spôsoby výpočtu výšky zábezpeky za následok nedostatočné pokrytie refundovania prostriedkov zaplatených spotrebiteľom a nákladov za vrátenie do vlasti, pretože tento systém je štrukturálne nespôsobilý zohľadniť udalosti v predmetnom hospodárskom sektore.

41 Vzhľadom na uvedené treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 7 smernice 90/314 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnemu predpisu, ktorého presné pravidlá neposkytujú spotrebiteľovi efektívne zabezpečenie refundácie všetkých finančných prostriedkov, ktoré zaplatil, a jeho vrátenia do vlasti v prípade platobnej neschopnosti organizátora zájazdu. Je v právomoci vnútroštátneho súdu určiť, či k tomu došlo v prípade vnútroštátneho predpisu v konaní, o ktorom rozhoduje.

O druhej prejudiciálnej otázke

42 Svojou druhou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípade, že článok 7 smernice 90/314 bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že výška majetkovej zábezpeky, ktorú zloží organizátor alebo maloobchodný predajca zájazdov, závisí od stanoveného percenta predpokladaných čistých príjmov z predaja zájazdov alebo od určitej minimálnej sumy, takáto právna úprava predstavuje porušenie práva Únie dostatočne závažné na to, aby zakladalo nárok na náhradu.

43 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že porušenie je dostatočne závažné vtedy, keď inštitúcia alebo členský štát pri výkone svojej normotvornej právomoci zjavným a závažným spôsobom prekročil hranice výkonu svojej právomoci. V tejto súvislosti medzi faktory, ktoré môže príslušný súd zohľadniť, patrí najmä stupeň jasnosti a presnosti porušeného pravidla (rozsudok z 26. marca 1996, British Telecommunications, C-392/93, Zb. s. I-1631, bod 42 a citovaná judikatúra).

44 Ako bolo uvedené v bode 38 tohto uznesenia, vnútroštátne ustanovenie prebralo záväzky tohto článku 7 správne, iba ak bez ohľadu na presné pravidlá prijaté na jeho uplatnenie spotrebiteľovi poskytuje efektívne zabezpečenie refundácie všetkých finančných prostriedkov, ktoré zaplatil, a jeho vrátenia do vlasti v prípade platobnej neschopnosti organizátora zájazdu (pozri rozsudok Rechberger a i., už citovaný, bod 64).

45 Je v právomoci vnútroštátnych súdov, aby overili, či boli splnené podmienky vzniku zodpovednosti štátu za porušenie práva Únie.

46 V prejednávanej veci treba konštatovať, že z judikatúry Súdneho dvora jasne vyplýva, že článok 7 smernice 90/314 bráni vnútroštátnemu prepisu, ktorý neposkytuje spotrebiteľovi efektívne zabezpečenie refundácie všetkých finančných prostriedkov zaplatených spotrebiteľmi a jeho repatriácie v prípade platobnej neschopnosti organizátora zájazdu. Keďže členský štát nemá diskrečnú právomoc určiť rozsah rizika, ktoré má byť pokryté zábezpekou, ktorú má zložiť organizátor zájazdu alebo predajca v prospech spotrebiteľov, kritériá, ktorých účelom alebo účinkom je obmedzenie rozsahu tejto zábezpeky, sú zjavne nezlučiteľné s povinnosťami vyplývajúcimi z uvedenej smernice, a spôsobujú preto dostatočne závažné porušenie práva Európskej únie, ktoré by za predpokladu určenia priamej príčinnej súvislosti mohlo založiť zodpovednosť dotknutého členského štátu.

47 Vzhľadom na uvedené treba na druhú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 7 smernice 90/314 sa má vykladať v tom zmysle, že členský štát nemá diskrečnú právomoc určiť rozsah rizika, ktoré má byť pokryté zábezpekou, ktorú má zložiť organizátor zájazdu alebo predajca v prospech spotrebiteľov. Je v právomoci vnútroštátneho súdu určiť, či kritériá stanovené dotknutým členským štátom týkajúce sa stanovenia sumy uvedenej zábezpeky majú za cieľ alebo za následok obmedzenie rozsahu rizika, ktoré má táto zábezpeka pokryť, pričom v takom prípade sú zjavne nezlučiteľné s povinnosťami vyplývajúcimi

z uvedenej smernice, a preto predstavujú dostatočne závažné porušenie práva Únie, ktoré by za predpokladu určenia priamej príčinnej súvislosti mohlo založiť zodpovednosť dotknutého členského štátu.

O trovách

48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. **Článok 7 smernice Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnemu predpisu, ktorého presné pravidlá neposkytujú spotrebiteľovi efektívne zabezpečenie refundácie všetkých finančných prostriedkov, ktoré zaplatil, a jeho vrátenia do vlasti v prípade platobnej neschopnosti organizátora zájazdu. Je v právomoci vnútroštátneho súdu učiť, či k tomu došlo v prípade vnútroštátneho predpisu v konaní, o ktorom rozhoduje.**

2. **Článok 7 smernice 90/314 sa má vykladať v tom zmysle, že členský štát nemá diskrečnú právomoc určiť rozsah rizika, ktoré má byť pokryté zábezpekou, ktorú má zložiť organizátor zájazdu alebo predajca v prospech spotrebiteľov. Je v právomoci vnútroštátneho súdu určiť, či kritériá stanovené dotknutým členským štátom týkajúce sa stanovenia sumy uvedenej zábezpeky majú za cieľ alebo za následok obmedzenie rozsahu rizika, ktoré má táto zábezpeka pokryť, pričom v takom prípade sú zjavne nezlučiteľné s povinnosťami vyplývajúcimi z uvedenej smernice, a preto predstavujú dostatočne závažné porušenie práva Únie, ktoré by za predpokladu určenia priamej príčinnej súvislosti mohlo založiť zodpovednosť dotknutého členského štátu.**

Podpisy